

Beleidsplan

2023 – 2025

Protestantse Gemeente te Drachten

Status: Vastgesteld d.d. 12 juni 2023

Beleidsplan 2023 – 2025 Protestantse Gemeente te Drachten

Inleiding

Dit beleidsplan is door de kerkenraad opgesteld in overleg met het college van kerkrentmeesters, het college van diakenen en de werkgroepen van de Protestantse Gemeente te Drachten (PGD).

In 2020 heeft de overgang plaatsgevonden van een Algemene Kerkenraad met vier wijkgemeenten naar een bestuur volgens Ordinantie 4, artikel 9 met

- een kerkenraad waarvan alle ambtsdragers deel uitmaken;
- een kleine kerkenraad;
- werkgroepen, bestaande uit ambtsdragers en gemeenteleden.

De kerkenraad bepaalt het beleid. Binnen de kaders daarvan is een groot deel van de taken en bevoegdheden overgedragen aan de kleine kerkenraad. De kleine kerkenraad heeft werkgroepen ingesteld met eigen taken en bevoegdheden. De werkgroepen kunnen zelfstandig werken en besluiten mits ze binnen het beleid en begroting van de kerkenraad blijven.

Naast het college van kerkrentmeesters en het college van diakenen zijn er momenteel de werkgroepen: vieren, pastoraat, pastoraat tehuizen, jeugd, de Schakel, de Grote Kerk, inspiratie en bezinning, kerk naar buiten, gemeenteopbouw en communicatie.

Naast de bestuurlijke veranderingen heeft het sluiten van twee kerkgebouwen, de Arke en de Menorah, veel impact gehad op de gemeente. Hierdoor zijn veel gemeenteleden gedwongen om weer te zoeken naar een eigen plek in de gemeente waar zij zich thuis voelen.

Behalve het sluiten van de kerkgebouwen is, door de vermindering van financiële mogelijkheden, ook een teruggang in de bemensing van het pastoraat door predikanten en kerkelijk werkers gaande. In 2021/2022 zijn twee predikanten vertrokken naar een andere plaats en is er één met emeritaat gegaan. Ook langdurige ziekte heeft het pastoraat ernstig parten gespeeld. Het vertrek van de predikanten wordt momenteel als een groot gemis ervaren in de gemeente. Het College van Kerkrentmeesters (CvK) heeft samen met de kerkenraad een meerjarenplan opgesteld voor de bezetting van predikanten en kerkelijk werkers.

De reorganisatie, sluiten van kerkgebouwen en het gemis van predikanten heeft zich afgespeeld in de periode waarin er ook grote belemmeringen waren vanwege de corona crisis. Ook de terugloop in leden baart zorgen. Zie ook de cijfermatige onderbouwing. Al met al zijn er veel gebeurtenissen, die jammer genoeg niet alleen het bestuur raken, maar ook gevoeld worden door de gemeenteleden. Daarom is dit beleidsplan voor de periode tot en met 2025 opgesteld om richting te geven, waar de kerkenraad, de werkgroepen en de gemeenteleden aan kunnen werken. In dit beleidsplan zijn zeven uitdagingen geformuleerd waarmee we aan de slag moeten om te werken aan een vitale kerk, een levendige gemeente.

Enige statistiek

Aantal kerkgebouwen

- 2012: 6 (De Arke, Zuiderkerk, Menorah, Oase, Grote Kerk, de Schakel)
- 2022: 4 (Zuiderkerk, Oase, Grote Kerk, de Schakel)

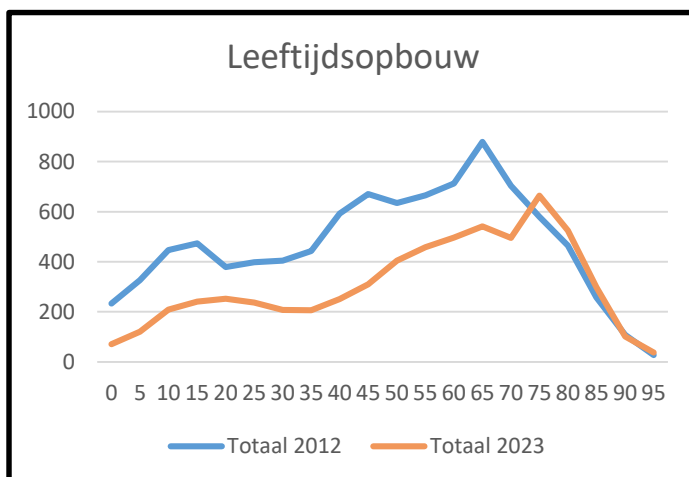
Aantal predikanten en kerkelijk werkers (FTE = Full Time Employee, voltijds)

- 2012: 5.75 FTE predikant, 0,9 FTE emeriti predikanten, 2.6 FTE kerkelijk werker; totaal 9.25 FTE
- 2023: Januari: 1,9 FTE predikant, 1.4 FTE kerkelijk werker; vacatures 0.7 FTE predikant, 0.4 FTE kerkelijk werker
totaal: 4.4 FTE
- 2026: Meerjarenplan: voor predikanten en kerkelijk werkers
totaal 3.1 FTE

Gemeenteleden en vaste bijdragen tussen 2012 en 2022.

Jaar	Aantal leden	Vrijwillige bijdragen	Bijdrage per lid
2012	8157	€ 1.134.701	€ 139
2013	7887	€ 1.120.852	€ 142
2014	7642	€ 1.073.146	€ 140
2015	7415	€ 1.022.545	€ 138
2016	7183	€ 995.286	€ 139
2017	6920	€ 949.291	€ 137
2018	6740	€ 920.988	€ 137
2019	6474	€ 895.591	€ 138
2020	6228	€ 877.919	€ 141
2021	6034	€ 849.642	€ 141
2022	5738	€ 801.300	€ 140

Uit de cijfers over de afgelopen 10 jaar kan men zien dat het ledenaantal is teruggelopen met ca 30%. Ook in deze periode is de vaste bijdrage ook met ca 30% teruggelopen. Per gemeentelid is de bijdrage in de afgelopen 10 jaar, indien geen rekening gehouden wordt met de inflatie (circa 20%), stabiel gebleven.

Bij het overzicht van de leeftijdsopbouw kan men zien dat er sprake is van vergrijzing. Alleen in de leeftijdsgroep van 75 tot 85 jaar is er sprake van enige toename. Dit komt door de grote piek van 65 jarigen die 10 jaar ouder geworden is. In de andere categorieën is er sprake van sterke afname. In 2012 was 15% (1 op 7) ouder dan 75 jaar, in 2023 is dit 26% (1 op 4). In 2012 aantal doopleiden onder 5 jaar: 197. In 2023 was dit gedaald naar 56.

Beleidsplan 2023 – 2025 in zeven uitdagingen

Op basis van discussies in de kleine en grote kerkenraad van de laatste jaren, opmerkingen van gemeenteleden in de gemeentevergaderingen en het rapport van de denktank hebben wij in dit beleidsplan zeven uitdagingen geformuleerd waar we de komende drie jaar mee bezig gaan.

We systematiseren deze uitdagingen volgens de principes:

- Visie
- Boven (verbondenheid met God)
- Binnen (verbondenheid met elkaar)
- Buiten (verbondenheid met anderen)
- Bestuurlijke organisatie

Uitdaging 1

Visie, Boven: De PGD formuleert een inspirerende en breed gedragen visie waarbij 'eenheid in verscheidenheid' centraal staat.

Sinds jaar en dag hanteren wij de volgende kernvisie:

'De Protestantse Gemeente te Drachten is, geïnspireerd door Gods Woord en geleid door de Geest, een liefdevolle en bewogen gemeente van Jezus Christus, voor iedereen.'
Dit is een prima visie, maar hij behoeft aanvulling, waarin tot uitdrukking komt dat we enerzijds uit de ene bron putten, Jezus Christus, maar dat er anderzijds ruimte is om dat op verschillende manieren tot uitdrukking te brengen (veelkleurigheid).

Daarom stellen we de volgende visie voor:

"De Protestantse Gemeente te Drachten is, geïnspireerd door Gods Woord en geleid door de Geest, een liefdevolle en bewogen gemeente van Jezus Christus, voor iedereen. Hierbij putten we allen uit die ene bron, Jezus Christus, tegelijkertijd is er ruimte om dat op verschillende manieren tot uitdrukking te brengen (veelkleurigheid.)"

Het is de uitdaging om aan te tonen dat bestuurlijke eenheid en veelkleurigheid in de uitvoering goed naast elkaar kunnen bestaan:

- We hebben vier kerkgebouwen. De Grote Kerk en de Schakel hebben, binnen eenheid en bandbreedte van de Protestantse Kerk Nederland, de ruimte in de vieringen een eigen kleur te geven. Het is logisch en verrijkend om ook de Oase en Zuiderkerk de ruimte te geven om eigen accenten te zetten rondom de vieringen.
Actie: De Werkgroep Vieren krijgt een meer coördinerende rol naar de Taakgroepen Vieren Zuiderkerk en -Oase, de taakgroepen krijgen binnen de werkgroep de ruimte om eigen keuzes te maken.
- Ten aanzien van Predikanten en Kerkelijk werkers streven we naar een veelkleurig aanbod van voorgangers.
Actie: Beroepingscommissie, Sollicitatiecommissie, Werkgroep Vieren in samenspraak met de preekvoorziensers.
- De kerkenraad geeft ruimte - en daarmee vertrouwen - aan de werkgroepen, waardoor zo weinig mogelijk centraal en uniform geregeld hoeft te worden.
- Ontmoetingsmomenten scheppen over grenzen heen. Net als in een familie hoef je niet allemaal in hetzelfde huis te wonen, maar je organiseert wel regelmatig familiebijeenkomsten om elkaar te ontmoeten en vast te houden. Actie: Werkgroepen Pastoraat, Vieren (startzondagen bv.) en Inspiratie en Bezinning.
- We willen een werkplaats zijn voor mensen binnen en van buiten de kerk om te groeien in kennis en geloof door: aanbieden van introductiecursussen Christelijk Geloof, bezinningsavonden over onderwerpen die te maken hebben met zingeving, bijbelkringen en ander kringenwerk waarin verdieping gezocht wordt.
Actie: werkgroep Inspiratie en bezinning

Uitdaging 2

Binnen. We streven naar een gemeente waarin jongeren en middengroepen zich thuis voelen en betrokken zijn.

De kop is er af. Er is een Werkgroep Jeugd, er is budget voor een jeugdwerker 0,5 fte, een sollicitatiecommissie is aangesteld. Ook de middengroep krijgt gerichte aandacht in de vorm van 0,3 predikantsplaats. De nadruk ligt op groepen, bijzondere diensten, familiediensten en muzikale diversiteit. De komende drie jaar willen we het volgende zien:

- We zetten erop in dat de inspanningen zichtbaar zijn en resulteren in groeiende aantallen en betrokkenheid van kinderen, jongeren en middengroep, in kerkdiensten, nevendiensten, clubs, participatie. Dit zal leiden tot groeiend enthousiasme en draagvlak binnen de gemeente. Een enquête na circa twee jaar zal uit moeten wijzen in hoeverre we hier in zijn geslaagd. Actie: Werkgroepen Jeugd, Gemeenteopbouw, Inspiratie en Bezinning en Vieren.
- Om de continuïteit te waarborgen werven we actief, met hoge prioriteit jeugdouderlingen en jeugddiakenen.
Actie: kerkenraad.
- Innovatie. De Gemeente als geheel en de Kerkenraad in het bijzonder zal zich steeds moeten afvragen: staan wij open voor innovatie en stimuleren wij die ook?

Uitdaging 3

Binnen. Wij streven naar een gemeente waar meer pastorale zorg is van en voor gemeenteleden, in het bijzonder voor de groeiende groep ouderen.

Dat wij vergrijzen is op zich niet erg. Grijs is zilver. Maar als we oud zijn dan hebben we vaak ook meer behoefte aan ondersteuning van de kerk. De pastorale zorg is de laatste jaren verschrompeld aan de basis (ouderlingen, contactpersonen) en ook professioneel (aantal pastores). Daarom moet het volgende gebeuren:

- Pastoraat van onderaf. Meer gemeenteleden moeten betrokken raken bij het pastorale werk, om samen met ouderlingen en pastores, de gemeente te bezoeken. Met de nadruk op teams. Nog teveel werken vrijwilligers alleen. Actie: Taakgroepen en Werkgroep Pastoraat
- Deelgebieden groeien naar elkaar toe. De vier deelgebieden hebben ruimte om het op hun eigen manier te doen (geen eenheidsdwang). Tegelijk hopen en verwachten we dat ze door overleg, ideeënuitswisseling en samenwerking elkaar verrijken.
Actie: De Werkgroep Pastoraat krijgt een meer coördinerende rol naar de Taakgroepen Pastoraat, de taakgroepen krijgen binnen de werkgroep de ruimte om eigen keuzes te maken.
- Professioneel. Er moeten financiën vrijgemaakt worden om meer pastores aan te trekken (uiteraard binnen een sluitende begroting). We gaan de gemeente daartoe uitdagen. Hoe zou het zijn om te groeien van 4.1 naar 5.1 fte?
Actie: College van Kerkrentmeesters.

Uitdaging 4

Binnen. We streven er naar om gemeenteleden weer het gevoel te geven dat ze 'erbij horen' en het gevoel van 'eigenaarschap' terugkrijgen.

Er is een gevoel van ontheemding, los zand, zeker na het verlies van de Arke en de Menorah. Ook de lange periode van herderloosheid van deelgebied Noordwest draagt daaraan bij. Dit is een van de grootste zorgen. Daar is geen eenvoudig antwoord op. Dit wordt nog versterkt door de eenwording waarbij mensen niet meer goed weten waar ze bij horen sinds de vierplekken en de pastorale deelgebieden geen twee-eenheid meer zijn.

We hebben al afgesproken dat we de nieuw te beroepen predikant gaan we inzetten in Oost en West. Dat moet een boost geven aan Oost en West. Daarnaast moet het volgende gebeuren:

- Bijeenkomsten in Oost en West ondersteunen (Zoals de Hoeksteen en de samenwerking met Triskentijd).
- Kleine groepen stimuleren.
Actie: Werkgroep Inspiratie en Bezinning.
- Dit onderwerp vraagt om een nadere bezinning en invulling.
Actie: Kerkenraad.

Uitdaging 5

Buiten. We worden de komende drie jaar meer missionair, in daad en woord.

De PGD is over het algemeen behoorlijk naar binnen gericht, ook door alle aandacht voor de reorganisaties. Toch gebeuren er veel mooie dingen. Het inloophuis (GK), laagdrempelige diensten in de Schakel, de exposities in de Grote Kerk, Alphacursussen die er in het verleden ook waren, veel gemeenteleden zijn actief bij de voedselbank.

We streven naar het volgende:

- Inventariseren van de huidige activiteiten, nagaan waar deze kunnen worden versterkt en / of uitgebreid, onderzoek naar mogelijke nieuwe initiatieven. Actie: Werkgroep Inspiratie en bezinning; Werkgroep Kerk naar Buiten; College van Diakenen, de Schakel.
- Wijkcentrumfunctie. De Zuiderkerk herbergt steeds meer groepen en organisaties. Zou het op die manier een soort wijkcentrum kunnen worden? Deze ontwikkeling moet gestimuleerd worden. Tegelijkertijd moet gestimuleerd worden dat er ook in de Oase dergelijke activiteiten ontwikkeld worden, uiteraard passend bij de Oase (inloophuis?). Actie: College van Kerkrentmeesters, koster, iedereen met een goed idee (gasten).
- Samenwerking met andere kerken uitbreiden, bijvoorbeeld op het gebied van diaconie.
Actie: College van Diakenen, Werkgroep Jeugd, Werkgroep Kerk naar Buiten.
- Groene Kerk uitbouwen en bewustwording ontwikkelen. Na de focus op energieverbruik nu ook inzetten op verduurzaming van de gebouwen, verminderen van het afval, schoonmaakacties.
Actie: College van Kerkrentmeesters, initiatiefgroep Groene Kerk en koster.

Uitdaging 6

Bestuur. We streven naar een bestuur dat dichter bij de mensen staat en slanker en slagvaardiger is.

De bestuurlijke eenwording van de Protestantse Gemeente te Drachten kent een aantal kinderziekten. Een Grote Kerkenraad die, mede door de omvang, nog niet optimaal functioneert, een Kleine Kerkenraad die te weinig bevoegdheden heeft om daadkrachtig te kunnen besturen, een moderamen en werkgroepen die goed op weg zijn, maar niet altijd goed weten wat ze wel en niet mogen. Voor veel gemeenteleden staat het bestuur verder af dan de vroegere wijkkerkenraden. Wat moet er gebeuren:

- **Bezinning en beslissing.** Er vindt een evaluatie plaats over het huidige organisatiemodel.
Actie: Grote Kerkenraad.
- **Wergroepen.** Helderheid geven wat de taken en bevoegdheden van de werkgroepen zijn.
Actie: Kleine Kerkenraad, Werkgroepen en Taakgroepen.
- **We organiseren minimaal twee keer per jaar een gemeentevergadering.**
Actie: Kerkenraad

Uitdaging 7

Bestuur. We besteden systematisch meer aandacht aan het werven en ondersteunen van vrijwilligers en ambtsdragers.

We hebben veel vrijwilligers en ambtsdragers, hoewel het in sommige deelgebieden behoorlijk afgekald is. Die teruggang lijkt door te zetten. Daarom is het meer dan ooit belangrijk dat we de komende jaren aandacht besteden aan het werven en ondersteunen van vrijwilligers en ambtsdragers. Mensen hebben vaak geen idee of een ouderwets beeld van wat de taken, van bijvoorbeeld een ouderling of diaken inhouden.

- **Werken in teams.** In een grote organisatie is het belangrijk om in kleine teams te werken waarin je je ondersteund voelt en gewaardeerd wordt. Je doet het samen.
Actie: alle taakgroepen en werkgroepen
- **Taakomschrijvingen.** Goed omschreven, realistische en wervende taakomschrijvingen zijn nodig voor de taken, zodat mensen weten waarvoor ze gevraagd worden en ook kunnen kijken of ze daarvoor de gaven en de ambities hebben.
Actie: alle taakgroepen en werkgroepen
- **Duidelijkheid bemensing.** Er moet meer duidelijkheid komen over de samenstelling van de kerkenraad, het moderamen en de werkgroepen. Hoeveel en wat voor ambtsdragers? En over de ambtelijke vertegenwoordiging in kerkdiensten.
Actie: Kerkenraad
- **Projecten.** Velen leggen zich niet graag voor langere tijd vast, maar zijn wel bereid om mee te doen in kortlopende projecten. We moeten voor de bemensing van onze initiatieven waar mogelijk denken aan een opzet in projecten
Actie: alle taakgroepen en werkgroepen.
- **Het verzorgen van toerusting voor ambtsdragers, contactpersonen en vrijwilligers.**
Actie: Werkgroep Inspiratie en Bezinning.

We vragen de kerkenraden, colleges, werkgroepen en taakgroepen om aan de slag te gaan met de in dit beleidsplan genoemde actiepunten.

Tenslotte

Binnen de Protestantse Gemeente te Drachten hebben we als doelstelling om te werken met een sluitende begroting. Door afnemende ledenaantallen en inflatie wordt het steeds moeilijker om die doelstelling te realiseren. In het verleden is sterk ingezet op kostenverlaging door middel van vermindering van de formatie van predikanten, kerkelijk werkers en overige medewerkers, maar ook door afstoting van kerkgebouwen. Hoewel we erg blij zijn met de opbrengsten vanuit de jaarlijks "Actie Kerkbalans", is dat niet voldoende om de tekorten te vullen. Daarom wordt het nu tijd om in actie te komen om de inkomsten te verhogen. Actie: College van Kerkrentmeesters.

De uitvoering van deze en alle genoemde acties vraagt de inzet van ons allemaal: gemeenteleden, taakgroepen, werkgroepen, colleges en kerkenraad. Pas als we dat samen met energie, liefde en respect naar elkaar oppakken, werken we aan de kerk van onze Heer in Drachten.

April 2023

Douwe de Boer
Peter Smilde
Cor Staal
Aize Veger
Jan Zuiderveen